

Dotační titul OBECNÍ KNIHOVNY

Podpora obecních knihoven se každé obci vždy vyplatí

Oddělení vzdělávání a krajské metodiky
Moravská zemská knihovna v Brně

8.2.2023

Dotační titul Obecní knihovny

V lednu 2016 schválila Rada Jihomoravského kraje v rámci dotačního programu **Podpora rozvoje venkova Jihomoravského kraje** **nový dotační titul Obecní knihovny**, jehož cílem je modernizace interiérů a technického vybavení veřejných knihoven v obcích do 3 000 obyvatel, tj. pro cca 93 % obcí v Jihomoravském kraji.

Na jeho finanční zajištění byla v prvním roce z krajského rozpočtu vyčleněna částka **5 milionů korun**. Jednu z nejčastějších položek v žádostech o dotaci představovaly většinou **drobné stavební úpravy, rekonstrukce interiérů, výmalba či nákup knihovních regálů**.

V letech 2020 a 2021 nebyl dotační titul Obecní knihovny vyhlášen.

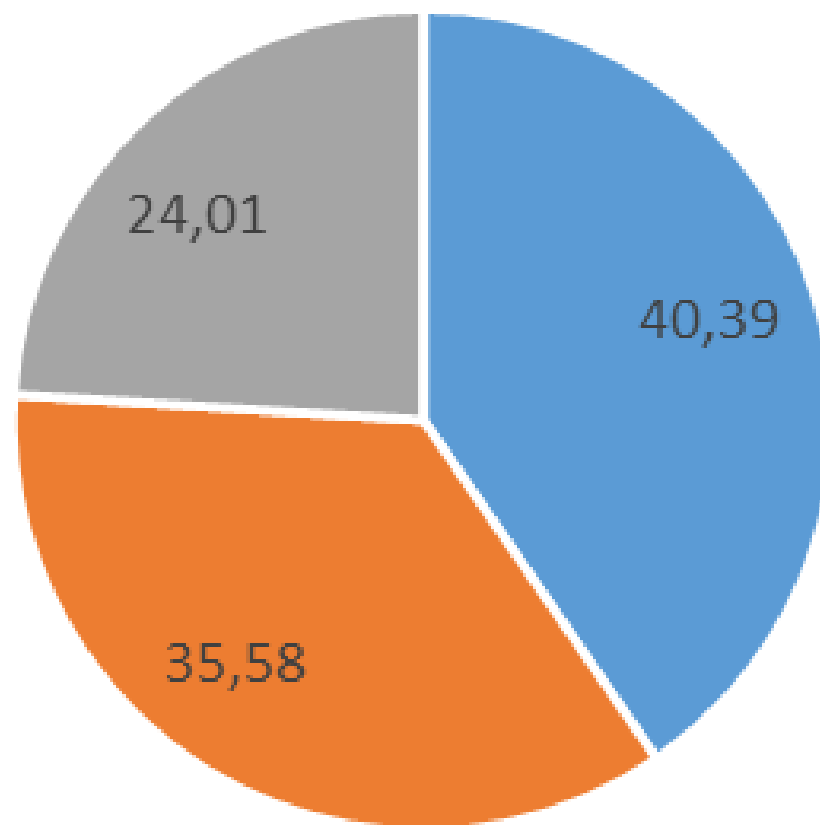
Dotační titul Obecní knihovny 2016-2022

Rok	Požadovaná výše dotace	Schválená výše dotace	Počet podaných žádostí	Počet schválených žádostí
2016	5 503 000	5 047 000	157	142
2017	3 793 000	3 793 000	102	102
2018	3 360 000	3 360 000	84	84
2019	3 723 000	2 890 000	95	76
2020	3 619 000	0	92	0
2022	3 478 000	1 990 000	90	54
CELKEM	23 476 000	17 080 000	620	458

Žadatelé v letech 2016 – 2022 podle velikosti obcí

	Počet žadatelů	Procenta
Do 200 obyvatel	40	8,75
201 – 500 obyvatel	146	31,9
501 – 1 000 obyvatel	163	35,4
1 000 - 2 000 obyvatel	73	15,95
2 001 – 3 000 obyvatel	37	8,1
CELKEM	458	100

Žadatelé v letech 2016-2022 podle velikosti

■ Do 500 obyvatel

■ 501-1 000 obyvatel

■ 1 001-3 000 obyvatel

MÍSTNÍ
KNÍHOVNA

Knihovna
Místní knihovna
Místní knihovna
Místní knihovna
Místní knihovna

Knihovna
Místní knihovna
Místní knihovna
Místní knihovna
Místní knihovna

Jihomoravský kraj

**Bezbariérový vstup do knihovny
spolufinancován z prostředků
Jihomoravského kraje, v roce 2016.**

Obecní knihovna Crhov, okr. Blansko, 168 obyv.

Přeskače, okr. Znojmo, 102 obyvatel

Rašovice, okr. Vyškov, 688 obyv.

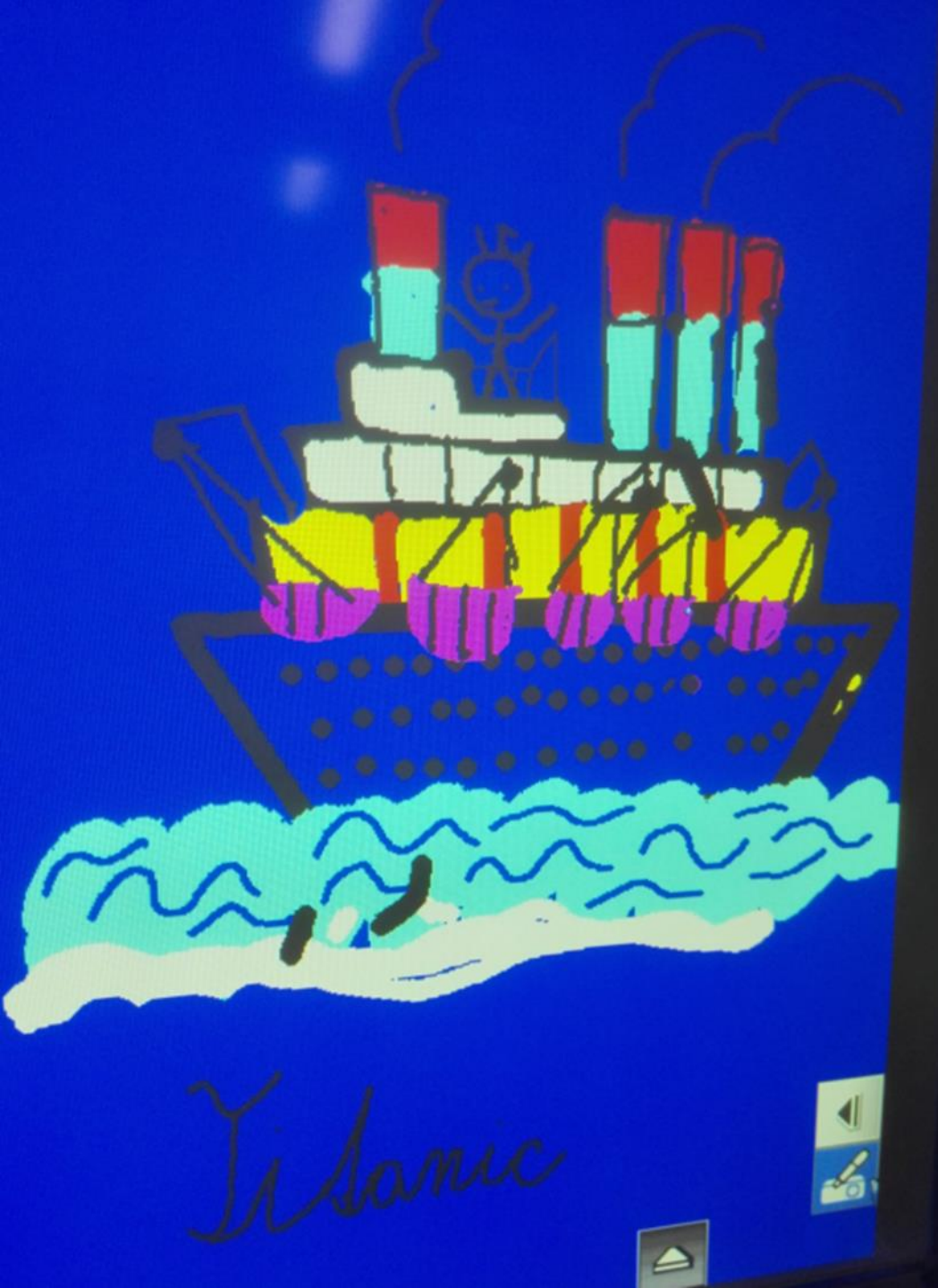

Valchov, okr. Blansko, 450 obyvatel

Knihovna dostane interaktivní tabuli

„Tabule bude sloužit nejen pro besedy a přednášky, ale poslouží i dětem ze školy a některé kroužky. Využít ji chceme i v rámci zastupitelstva, kdy je třeba zveřejnit podobu územního plánu a zakreslovat do něj případné změny. Tabule bude fungovat vlastně jako takový obří tablet.“

Zbraslav, okr. Brno-venkov, 1 200 obyv.

Ze závěrečné zprávy:

*„Podpory si velmi ceníme, rozšířilo to nabídku čtenářům a to nejen v oblasti knih, ale i přednášek. Název projektu: **Počítačové a softwarové vybavení obecní knihovny.***

*Technické řešení projektu: V rámci projektu **bylo vybavení knihovny rozšířeno o notebooky** s operačním systémem a propojení s knihovnickým systémem, tiskárnu, myši k notebookům, vše včetně softwaru a o čtečku knih. Knihovna se realizovala ve dvou etapách, a to v roce 2016 a v roce 2017. Vše bylo za podpory JMK. **Díky projektu se rozšířila i spolupráce knihovny se základní školou, cílem je knihovnu zatraktivnit i pro mladou generaci a ukázat jim, že čtení nejsou jen klasické knihy, ale i e-booky. Pro tento účel byla zakoupena čtečka elektronických knih. Naším dlouhodobým cílem je zaměřit se a přitáhnout více čtenářů právě z řad mládeže, která se v dnešní době nedokáže nad knihou zastavit, čerpat z nich inspiraci a rozšiřovat si tak své jazykové a další dovednosti. Děkuje.***“

Obec Březí, okr. Břeclav, 1 700 obyv.

Ze závěrečné zprávy:

„Po měsíci provozu knihovny s novým vybavením se zvýšila návštěvnost knihovny zhruba o 25 %. Co je zvláště pozitivní jedná se především o dospívající mládež ve věku okolo 15 let. Pořízením herní konzoly jsme chtěli zvýšit zájem mládeže o návštěvu knihovny.“

Program rozvoje Jihomoravského kraje 2018-2021

Vytyčil čtyři klíčové priority

Priorita 1 Dobudování infrastruktury

Priorita 2 Zajištění kvality života obyvatel

Priorita 3 Řešení problémů životního prostředí

Priorita 4 Konkurenceschopnost podnikání

V rámci 2. priority Zajištění kvality života obyvatel zařadil jako jedno z opatření na podporu její realizace **Opatření 2.5 Udržení služeb na venkově**, a to prostřednictvím podpory rozvoje obecních knihoven (**Aktivita 2.5.3 Podpora rozvoje obecních knihoven**) s důrazem na zkvalitnění jejich zázemí a rozšíření knihovního fondu.

Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+

- SOUDRŽNÁ SPOLEČNOST

Specifický cíl 2.4 Soudržná společnost bez sociálního vyloučení (nízká priorita)

Tematické opatření 2.4.1: Podpora rodin s dětmi, seniorů a mezigeneračního soužití

Podpora mezigeneračního soužití, podpora subjektů zajišťujících výstavbu mezigeneračních center, které kombinují např. služby předškolního vzdělávání a denních stacionářů jako jsou spolky nebo **knihovny**.

- ROZVOJ VENKOVA

Specifický cíl 4.5 Rozvoj občanské vybavenosti na venkově (**vyšoká priorita**)

Tematické opatření 4.5.1: Rozvoj infrastruktury pro spolkovou a dobrovolnickou činnost v obcích

Předmětem opatření je **finanční podpora určená k výstavbě nebo obnově zařízení určených pro spolkovou a dobrovolnickou činnost, jejichž stav je aktuálně v některých obcích nedostačující (obecní knihovny, komunitní centra, kulturní domy, multifunkční prostory pro kulturní a sportovní činnost aj.)**.

- KULTURA

Specifický cíl 6.4 Podpora živé kultury a udržení kulturního dědictví kraje (nízká priorita)

Tematické opatření 6.4.2 Podpora kulturních aktivit a aktérů v kultuře

Podpora kulturních aktivit a klíčových regionálních aktérů v oblasti kultury. Opatření se dále zaměřuje **na aplikaci chytrých řešení a moderních přístupů v knihovnách**, muzeích a dalších kulturních institucích

<https://lepsikraj.cz/download/3srjmk-2021-strategicka-cast.pdf>

Žádosti 2022 – obec 252 obyvatel

CÍL AKCE

Zkvalitnit práci naší knihovnice

*Naši knihovnu vede paní knihovnice, která je velmi aktivní a zapojuje celou veřejnost pořádáním různých akcí a besed. Pravidelně spolupracuje s místní školou, kde pro děti dělá setkání na určitá témata. **V knihovně nám chybí technické zázemí.** Z dotace bychom rádi pořídili vybavení, které by zkvalitnilo práci naší knihovnice. Jedná se především o nový PC, barevnou tiskárnu na tisknutí plakátů o velikosti A3 včetně tonerů, promítací plátno a promítací zařízení. Veškeré vybavení v takové kvalitě, aby svoji funkci splňovalo co nejdelší možnou dobu.*

Žádosti 2022 – obec 743 obyvatel

CÍL AKCE

Zlepšení vybavení knihovny směřující ke zlepšení výpůjčních služeb pro čtenáře a především k rozšíření aktivit s cílem vytvářet místo pro komunitní setkávání, pořádání menších vzdělávacích akcí.

Výpůjční pult, který dosud v knihovně chybí,lepší obsluhu čtenářů a návštěvníků knihovny. Nový mobiliář je určen ke zkvalitnění prostředí především v dětském oddělení (pojízdný regál, sedací nábytek, dětský stolek) a umožní spolu s dalším vybavením (audio přehrávač, velký monitor) **pořádat výchovné a vzdělávací akce podporující čtenářskou gramotnost.**

Žádosti 2022 – obec 330 obyvatel

CÍL AKCE

Dovybavit a zatraktivnit místní obecní knihovnu pro širokou veřejnost a **mladé rodiny s dětmi**. Cílem je vytvoření příjemného místa k trávení volného času a četbě pro celou veřejnost.

Místní knihovna v posledních letech začíná zaujímat **své nezastupitelné místo v komunitním životě obce**. Z toho důvodu se rozhodla podpořit tento rozvoj i materiálně.

Knihovna v Železném, okr. Brno-venkov, 517 obyvatel

*„Obecní knihovna v Železném patří mezi ty menší knihovny. Před rokem 2010 sídlila v dost nevyhovujících prostorech, v místě starého úřadu. V roce 2011, bylo vybudováno Multifunkční centrum – úřad, hřiště. Knihovna a úřad se přestěhoval do nové budovy. Zde se nabízely možnosti nového využití. Zařízení samotné knihovny bylo starší a dost nevyhovující požadavkům dnešní doby. Byla podána první žádost o dotaci – automatizace knihovny. Knihovna se začala rozvíjet. Práce knihovníka se stala příjemnější. Jelikož jsme jako knihovna pořádali akce, workshopy, **podpořil nás JMK i ve vybavení pro provoz herny. Byla vybavena prvky pro interaktivní hry, vznikla zde dětská knihovna.** V této části probíhají mnohé akce například přednášky. Letošní rok jsme zahájili cestopisnou přednáškou o Florencii. **Herna slouží hlavně jako komunitní centrum pro maminky s dětmi.** V přední části místnosti máme čtenářský koutek pro malé čtenáře. Další dotací byla vybavena čítárna. Nový funkční nábytek, PC počítač pro veřejnost. Tato místnost slouží čtenářům, k setkávání občanů a různým akcím například Nocí s Andersenem, tvoření.*

Co nás ke každé dotaci povzbudí, jsou nápady, co nového se dá v knihovně dělat. Není to tedy jen o nových policích pro knihy, ale vše se odvíjí od práce knihovníka, jakým způsobem knihovna a její návštěvníci fungují a co potřebují.“

Pozdrav z Knihovny v Železném

„Přeji všem žadatelům o dotace, aby byli přinejmenším tak úspěšní jako naše knihovna, která v roce 2011 dostala Mimořádné ocenění za příkladný kulturní a společenský život a v roce 2016 Diplom za moderní knihovnické a informační služby.“

Radmila Pavlíčková

Knihovna a Volnočasové centrum Ráček

<https://knihovnazelezne.webk.cz/>

Žadatel v letech: 2016, 2018, 2019, 2022

VESNICE ROKU 2023

27. ročník soutěže Vesnice roku bude vyhlášen 29. března 2023.

V roce 2000 byla navázána spolupráce mezi *Spolkem pro obnovu venkova* a **Svazem knihovníků a informačních pracovníků ČR**. Významným počinem bylo **zařazení hodnocení knihoven do soutěže Vesnice roku**.

Informace o činnosti knihovny jsou nedílnou součástí prezentace obce.

1. Koncepční dokumenty obce
2. Společenský život v obci
3. Aktivity občanů
4. Podnikání v obci
5. Péče o stavební fond a obraz vesnic
6. **Občanská vybavenost včetně veřejné knihovny**, inženýrské sítě, úspory energií
7. Péče o veřejná prostranství, přírodní prvky a zeleň v obci
8. Péče o krajinu
9. Připravované záměry
10. Informační technologie obce, smart řešení

OCENĚNÍ PRO KNIHOVNU

Vítězná knihovna krajského kola soutěže Vesnice roku obdrží

Diplom za moderní knihovnické a informační služby.

V roce 2022 – Obecní knihovna Ořechov.

Vítězné knihovny krajských kol postupují do celostátního kola a jsou kandidáty na celostátní ocenění MK ČR **KNIHOVNA ROKU**. Účastní se slavnostního vyhlášení, které se koná za účasti ministra kultury v Zrcadlové kapli Klementina v Týdnu knihoven.

Smyslem ocenění je vyjádření veřejného uznání knihovnám, jejich pracovníkům i obcím za úsilí o rozvoj knihovnických služeb a čtenářství. Soutěž je jedním z podnětů pro přeměnu knihoven především v malých městech a obcích na moderní centra kulturního a společenského života a zvýšení jejich prestiže.

<https://ipk.nkp.cz/knihovnicke-souteze-a-ceny/knihovna-roku/knihovna-roku-2022>

KNIHOVNA ROKU V JIHOMORAVSKÉM KRAJI

2011 – Místní veřejná knihovna Vavřinec-Veselice, okr. Blansko, 254 obyvatel

https://wwwold.nkp.cz/o_knihovnach/KnRoku/2011/index.htm

2012 – Obecní knihovna Ratíškovice, okr. Hodonín, 4 015 obyvatel

https://wwwold.nkp.cz/o_knihovnach/KnRoku/2012/vysledky.htm

2017 – Knihovna městyse Křtiny, okr. Blansko, 818 obyvatel

<https://ipk.nkp.cz/knihovnicke-souteze-a-ceny/knihovna-roku/knihovna-roku-2017>

Podpora obecních knihoven v jiných krajích

Zastupitelstvo Královéhradeckého kraje dne 12. 9. 2022 schválilo nový dotační program z Programu obnovy venkova se zaměřením i na modernizace prostorového vybavení knihoven **v obcích do 3 000 obyvatel.**

Lhůta pro podání žádostí byla od 7. 12. 2022 do 25. 1. 2023.

Podíl dotace max. **50 % výdajů projektu.**

Účel, na který může být dotace použita:

Modernizace prostorového vybavení knihoven

Důvod podpory stanoveného účelu:

Obnova vnitřního mobiliáře knihoven, modernizace vnitřních a vnějších prostor a vybavení (součástí mohou být i drobné stavební úpravy)

<https://www.knihovnahk.cz/pro-knihovniky/aktuality/dotacni-program-kralovehradeckeho-kraje-i-pro-knihovny#>

KOMUNITNÍ KNIHOVNA JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

TOP KOMUNITNÍ KNIHOVNA JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

Vyhlašovatelem a pořadatelem soutěže je Moravská zemská knihovna v Brně, která při organizaci soutěže úzce spolupracuje v rámci výkonu regionálních funkcí s pověřenými knihovnami Jihomoravského kraje.

Soutěž probíhá pod záštitou hejtmána JmK Mgr. Jana Grolicha.

Cílem soutěže je ve shodě s aktuálními trendy **iniciovat, motivovat a podpořit proměnu veřejných knihoven v komunitní centra** napomáhající propojování lidí v místě, jejich vzájemnému poznávání a budování kvalitativně nových vztahů podporujících rozvoj občanské společnosti.

Předmět soutěže a soutěžní kategorie

Knihovna, která obdrží v každé soutěžní kategorii nejvyšší počet bodů, získá ocenění **KOMUNITNÍ KNIHOVNA JIHOMORAVSKÉHO KRAJE.**

Komise na základě osobní návštěvy těchto vybraných knihoven vyhlásí **TOP KOMUNITNÍ KNIHOVNU JIHOMORAVSKÉHO KRAJE.**

Soutěžní kategorie podle velikosti obsluhované populace

•	od	do
1.	500	
2.	501	1 000
3.	1 001	3 000
4.	3 001	5 000
5.	5 001	a více

Způsob nominace

- Knihovny mohou do soutěže nominovat jejich zřizovatelé, provozovatelé knihoven a vedoucí regionálních oddělení pověřených knihoven Jihomoravského kraje.
- V průběhu listopadu proběhne vyhlášení výsledků na Slavnostním setkání knihoven Jihomoravského kraje.
- Oceněné knihovny obdrží diplom a sponzorské dary. Vítězné knihovny budou medializovány prostřednictvím časopisu Duha, webových stránek MZK a sociálních sítí.

Hodnotící kritéria, hodnotící komise

Počet kulturních a vzdělávacích akcí a počet návštěvníků kulturních a vzdělávacích akcí (k 31.12.)
Aktuální informace o aktivitách na webových stránkách knihovny, případně na FB
Zapojení knihovny do života a plánu rozvoje obce
Zaměření aktivit na širokou veřejnost, nejen na čtenáře knihovny
Aktivity pro různé skupiny (děti, maminky, seniory apod.)
Mezigenerační aktivity
Konkrétní příklady spolupráce s organizacemi v místě (MŠ, ZŠ, konkrétní zájmové spolky apod.)
Dílničky, workshopy
Vzhled a vybavení knihovny
Aktuální a přehledný knihovní fond

KOMUNITNÍ KNIHOVNA JIHOMORAVSKÉHO KRAJE 2022

- Kategorie do 500 obyvatel:

Obecní knihovna Obora

- Kategorie 501 až 1 000 obyvatel:

Obecní knihovna Kozojídky

- Kategorie 1 001 až 3 000 obyvatel:

Obecní knihovna Otnice

- Kategorie 3 001 až 5 000 obyvatel:

Obecní knihovna Bílovice nad Svitavou

- Kategorie 5 001 a více obyvatel:

Městské knihovna Mikulov

TOP KOMUNITNÍ KNIHOVNA JIHOMORAVSKÉHO KRAJE 2022

Obecní knihovna Kozojídky, okr. Hodonín

OCENĚNÍ
TOP
KOMUNITNÍ KNIHOVNA
JIHOMORAVSKÉHO KRAJE
2022

pod záštitou Mgr. Jana Grolicha,
hejtmána Jihomoravského kraje

pro

Místní knihovnu Kozojídky
okres Hodonín

Knihovnice
Aneta Davidová, Dis. a Marie Šrahůlková

Zřizovatel
Obec Kozojídky

Starosta
Bc. Otakar Březina

za mimořádný přínos v rozvoji komunitního života, za podporu
a rozvoj spolupráce na místní úrovni a rozvíjení mezigeneračních
vztahů, zejména za neutuchající zájem participovat na současném
životě obce Kozojídky a aktivně se podílet na jejím budoucím rozvoji.

V Brně dne 7. prosince 2022

prof. PhDr. Tomáš Kubiček, Ph.D.
ředitel MZK

Mgr. Jan Grolich
hejtmán Jihomoravského kraje

MORAVSKÁ
ZEMSKÁ
KNIHOVNA

jihomoravský kraj

Podpora kulturních, vzdělávacích a komunitních aktivit v knihovnách

..pokud nám stačí mít z knihoven půjčovny, spokojme se s důrazem na nákup výměnného fondu...pokud chceme mít z knihoven vzdělávací a komunitní centra, je nutné počítat v rozpočtu s částkou na podporu kulturních a vzdělávacích akcí

Pilíře činnosti knihovny?

- **PROSTORY KNIHOVNY**
- **KNIHOVNÍ FOND**
- **AKTIVITY KNIHOVNY**
- **OSOBNOST KNIHOVNÍKA**
- **PODPORA ZŘIZOVATELE**

<https://1url.cz/Rr0lu>

Publikace o DT veřejné knihovny a o veřejných knihovnách JMK

- https://www.mzk.cz/sites/mzk.cz/files/souboryMZK/pdf/mzk_jm_c_brozurka_dotacni_titul_14_online_min.pdf
- https://www.mzk.cz/sites/mzk.cz/files/souboryMZK/obecni_knihovny_2016-2018.pdf
- https://www.mzk.cz/sites/mzk.cz/files/souboryMZK/verejne_knihovny_v_jihomoravskem_kraji_2015-2021.pdf

Co dokáže knihovna:
<https://codokaze.knihovna.cz/>

Děkuji za pozornost.

Monika.Kratochvilova@mzk.cz

Oddělení vzdělávání a krajské metodiky

Moravská zemská knihovna v Brně